

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1522/2023
04.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Стефан Његован, адвокат из ..., против туженог ЈП "Путеви Србије" Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3743/2022 од 13.12.2022. године, у седници одржаној 04.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3743/2022 од 13.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови П1 526/21 од 18.05.2022. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да на име зараде по основу сменског рада тужиоцу исплати износе, са законском затезном каматом, за период од октобра 2016. године до октобра 2019. године, на начин наведен у том ставу изреке. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на досуђене износе накнаде материјалне штете за период од 01.10.2016. године до 16.11.2019. године, уплати припадајуће доприносе Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Републичком фонду за здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 125.300,00 динара.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж1 3743/2022 од 13.12.2022. године, жалбу туженог усвојио, па је преиначио пресуду Основног суда у Старој Пазови П1 526/21 од 18.05.2022. године, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезе да му на име зараде по основу сменског рада исплати износе за период од октобра 2016. године до октобра 2019. године, са законском затезном каматом која доспева на начин наведен у изреци, као и да тужиоцу на те износе накнаде материјалне штете за период од 01.10.2016. године до 16.11.2019. године, уплати доприносе Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Републичком фонду за здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање, као и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 125.300,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битних повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности а ни друге битне повреде на које ревидент у ревизији неосновано указује у смислу одредбе члана 374.став. 1 тог Закона. Указивање ревидента на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374.став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, је без утицаја на одлучивање јер та битна повреда није разлог због ког ревизија може да се изјаву у смислу одредба члана 407. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код туженог на радном месту "... " са коефицијентом за обрачун зараде 1,7. Радни однос је засновао на одређено време почев од 03.11.2015. године, а уговор о раду на неодређено време закључио је 03.11.2017. године, тако што на истим пословима ради и данас. У утуженом периоду од октобра 2016.године закључно са октобром 2019.године, тужилац је радио у сменама, а тужени му није вршио обрачун дела зараде по основу сменског рада, нити је вршио исплату по основу сменског рада, пошто уговором о раду није уговорена исплата увећане зараде за рад у сменама. Колективним уговором туженог из марта 2011.године, сменски рад није предвиђен као основ за увећање зараде, пошто је исти вреднован у оквиру коефицијента 1,7 за послове Правилником о раду туженог од 17.04.2015. године, сменски рад такође није предвиђен као основ за увећање зараде, будући да је одређено да су у оквиру припадајућих коефицијената вредновани услови рада који се односе на рад на терену и на рад у сменама. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке утврђено је да би увећана зарада тужиоцу по основу сменског рада у утуженом периоду, одговарала појединачним месечним износима наведеним у изреци првостепене пресуде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца усвојио, налазећи да тужиоцу зарада није правилно обрачуната и исплаћена и да је тужени дужан да му по основу сменског рада исплати износе утврђене вештачењем.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиоца одбио, налазећи да Правилником о раду туженог сменски рад није предвиђен, као основ, за увећање зараде пошто је предвиђено да су у оквиру припадајућих коефицијената вредновани услови рада који се односе на рад на терену и на рад у сменама, због чега ни Колективним уговором туженог из 2011.године такође није предвиђен сменски рад, као основ за увећање зараде, пошто је исти вреднован у оквиру коефицијента радног места тужиоца (1,7), па тако ни уговором о раду који су странке закључиле, није уговорена исплата по основу сменског рада.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 108. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 са изменама и допунама објављеним у "Службеном гласнику РС", бр. 75/201 и 13/2017), прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду и то за рад на дане празника, за рад ноћу, за прековремени рад и за минули рад. Према одредби става 4. истог члана Закона, општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду, као што је увећање зараде по основу рада у сменама.

Дакле, послодавац има овлашћење да својим општим актом и уговором о раду закљученим са запосленим утврди право запосленог на увећану зараду и висину те зараде, али такође може да својим општим актом вреднује рад у сменама као елемент за утврђивање основне зараде.

У конкретном случају, општим актима туженог послодавца –Колективним уговором од 27.04.2011. године, у члану 45. и Правилником о раду од 17.04.2015. године, у члану 42. став 2. тачка 2., између осталог је прописано да су у оквиру припадајућих коефицијената за систематизоване послове вредновани и услови рада који се односе на рад у сменама. Дакле, општим актима послодавца право на увећану зараду није утврђено као посебно право запослених, а уговором о раду на неодређено време који је тужилац закључио са туженим 03.11.2017. године, није уговорено да тужилац има право на увећану зараду по основу сменског рада, иако је таква могућност предвиђена након измена и допуна Закона о раду од 29.07.2014. године. Због тога, по оцени Врховног касационог суда, тужени није поступио супротно закону, већ је у свему испунио своју обавезу према тужиоцу тако што му је, у утуженом периоду, исплаћивана зарада урачунавањем коефицијента за сменски рад у основицу.

Ревизијом тужиоца оспорава се утврђена чињеница да је сменски рад вреднован кроз основну зараду, уз указивање да се коефицијент за обрачун зараде није мењао од доношења колективног уговора из 2011. године. Међутим, на основу одредбе члана 42. став 2. Правилника о раду туженог од 17.04.2015. године, у оквиру припадајућих коефицијената за систематизоване послове, вредновани су и услови рада који се односе на рад у сменама. Тужиоцу, као и свим запосленима код туженог, зарада је морала бити обрачуната на начин како то предвиђа важећи општи акт туженог. Пошто је у општем акту туженог рад у сменама вреднован као елемент за утврђивање основне зараде, следи да нема основа за исплату коефицијента увећања од 26%, према обрачуну судског вештака економско-финансијске струке, због чега је побијаном другостепеном одлуком правилно одбијен тужбени захтев тужиоца.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**